Organisasjonene frikjent for bensinboikott

OSLO (NTB): Bilorganisasjonenes bensinaksjon i sommer er ikke i strid med boikottloven. Eidsivating lagmannsretts kjæremålsutvalg har betingelsesløst frikjent de tre organisasjonene – NAF, KNA og MA – på alle punkter.

– Vi er selvfølgelig meget glade for utfallet av anken over namsrettens kjennelse av 4. juli som stemplet bensinaksjonen som ulovlig. Avgjørelsen kommer ikke som en overraskelse – vi har hele tiden sagt at det ville være svært overraskende om en slik kjennelse ble stående, sier direktør Gunnar Apeland i Motorførernes Avholdsforbund til NTB.

Apeland er for inneværende periode formann i Troikaen – de tre organisasjonenes uformelle fellesorgan.

– Vi skulle opprinnelig ha et møte i Troikaen førstkommende tirsdag. Dommen i lagmannsrett har ført til at vi fremskynder møtet til torsdag. Det er klart at utfallet av vår anke vil være det sentrale punkt, sier Apeland.

Allerede etter Oslo namsretts kjennelse 4. juli erklærte bilorganisasjonene at oppmerksomheten nå skal dreies over til myndighetene og for fullt rettes inn mot avgiftspolitikken.

I forrige uke tok Apeland kontakt med finansministerens kontor med sikte på et møte med Rolf Presthus. Utfallet i lagmannsrett vil ikke gjøre et slikt møte mindre aktuelt.

Ingen aksjoner

– Vi har ingen planer om nye aksjoner mot oljeselskapene. Men de skal være klar over at vi nå har fått juridisk stadfestet den rett vi har til å gå til nødvendige tiltak: forbrukerne har anledning til å gå sammen og reagere mot forhold de finner urimelige. Nå setter vi i gang fase to – nå er myndighetene vår målgruppe, sier MA-direktør Gunnar Apeland.

Domspremissene

Lagmannsretten sier bl.a. i sine premisser: Tvisten mellom bilorganisasjonene og Henrik Thrana A/S er reelt sett også en tvist om i hvilken utstrekning forbrukerne skal kunne influere på prisdannelse og prisnivå.

Det heter videre: Man står overfor en oppfordring. Formålet er å tvinge noen – dvs. de øvrige oljeselskaper. For å fremme formålet blir bensinforhandlernes økonomiske samkvem med sine kunder søkt hindret eller vanskeliggjort. Selv om bilorganisasjonenes oppfordring således finnes å være boikott, kan det ikke antas at loven i første rekke har tatt sikte på år ramme slike oppfordringer. Noen typisk boikottsituasjon står man ikke overfor.

Lagmannsretten sier også: Slik distribusjon av oljeprodukter er organsiert, synes det praktisk sett umulig for de alminnelig småforbrukere å aksjonere direkte mot oljeselskapene. Det må få betydning for hvorvidt aksjonen rammes av boikottloven.

Om faren for permitteringer ved bensinstasjonene, sier retten:
Fører de kjærende parters aksjon fram, vil den være et ledd i reduksjon av det generelt høye omkostningsnivå i Norge. Det må antas å få gunstig innvirkning på arbeidsmarkedssituasjonen i landet.

– Siste ord er ikke sagt

– Frikjent? Det forbauser meg ikke, men siste ord er ikke sagt i denne saken. Jeg regner med at den vil bli forfulgt videre fra vår side – om nødvendig helt til Høyesterett.

Dette er reaksjonen fra Henrik Thrana – bilforhandleren fra Bærum som saksøkte bilorganisasjonene og som fikk medhold i Oslo Namsrett – da NTB forelegger ham Kjæremålsutvalgets kjennelse.

– Jeg var jo klar over at jeg sto mot tre mektige organisasjoner. Jeg blir derfor nokså liten i sammenlikning. Men jeg kan ikke skjønne at lagmannsrettens kjennelse kan være juridisk holdbar, sier Thrana, som nå vil konferere med sin prosessfullmektig – advokat Per H. Lorentzen – om domspremisser og videre fremstøt.

Bensinforhandleren Henrik Thrana i Bærum anmeldte bensinaksjonen som ulovlig under henvisning til den inntil da sovende lovparagrafen som forbyr oppfordring til boikott. Anmeldelsen ble utformet og fremmet i samarbeid med Norges Bilbransjeforbund og med juridisk bistand derfra.

– Forbrukeren har rett til å reagere

– Vi er meget tilfreds med at retten i sine domspremisser nærmest punkt for punkt har benyttet vår argumentasjon: forbrukerne har rett til å aksjonere selv om det kan bli kortsiktige negative virkninger – i dette tilfellet for bensinforhandlerne – når et bakenforliggende ledd – oljeselskapene – skal angripes. Retten slår fast i klartekst at kortsiktige negative virkninger må oppveies mot langsiktige mål – i denne sak prisreduksjoner, sier Finn Tveter – leder av Forbrukerrådets juridiske avdeling – til NTB.

– For oss er det også svært viktig at dommen slår fast vår rett til å opptre som hjelpeintervenient for bilorganisasjonene – at vi har en legal interesse i saken som forbrukerorganisasjon. Dette har vært bestridt av motparten. Det gjør det mulig for Forbrukerrådet fortsatt å være med hvis saken forfølges til høyere rettsinstans, sier Tveter.

– Dommen åpner for forbrukeraksjoner i stor skala?

– La meg heller si det slik – et motsatt resultat ville ha virket dempende på lysten hos andre forbrukergrupper, og for den saks skyld også på Forbrukerrådet, hvis liknende aksjonsbehov måtte melde seg.

KNA-kampanje

OSLO (NTB): Kongelig Norsk Automobilklub setter i gang en landsomfattende underskriftskampanje for å legge press på myndighetene med tanke på avgiftssystemet og de høye bensinprisene. Kampanjen – som startet lokalt med Vestfold som forsøksfylke i sommer – avsluttes 15. oktober. Da vil underskriftene bli overlevert Regjeringen.

– Det er ingen tilfeldighet av kampanjen nå trappes opp. Med tanke på statsbudsjettet som kommer i begynnelsen av oktober – og ikke minst neste års stortingsvalg – er tidspunktet beleilig for å markere en sterk opinion overfor politikerne, sier KNA-direktør Bjørn Døstvedt til NTB.

Målet er å komme opp i minst det samme antall underskrifter som ved KNAs forrige aksjon mot dyrt bilhold. Den ble gjennomført i 1981 og ga 354.000 signaturer som fasit.

De høye bensinprisene og det tradisjonelle avgiftssystemet bidrar til inflasjon og legger press på vår samfunnsøkonomi. Dette er uheldig for produktivitet, konkurranseevne og sysselsetting, konstaterer KNA.

KNA krever årsavgiften fjernet i sin helhet.

Med statlige tiltak for billigere bensin kan myndighetene gå flere veier, ifølge organisasjonen: Innføre en nasjonal oljepris. Gjøre bensinprisen uavhengig av dollarprisen. Fryse dollarkursen på bensin. Redusere, eventuelt fjerne avgiftene.

– KNA håper på bred oppslutning i form av mange underskrifter, som i neste omgang oversendes Regjeringen. De politiske partier og deres stortingsrepresentanter vil bli informert om resultatet av kampanjen, sier Døstvedt.

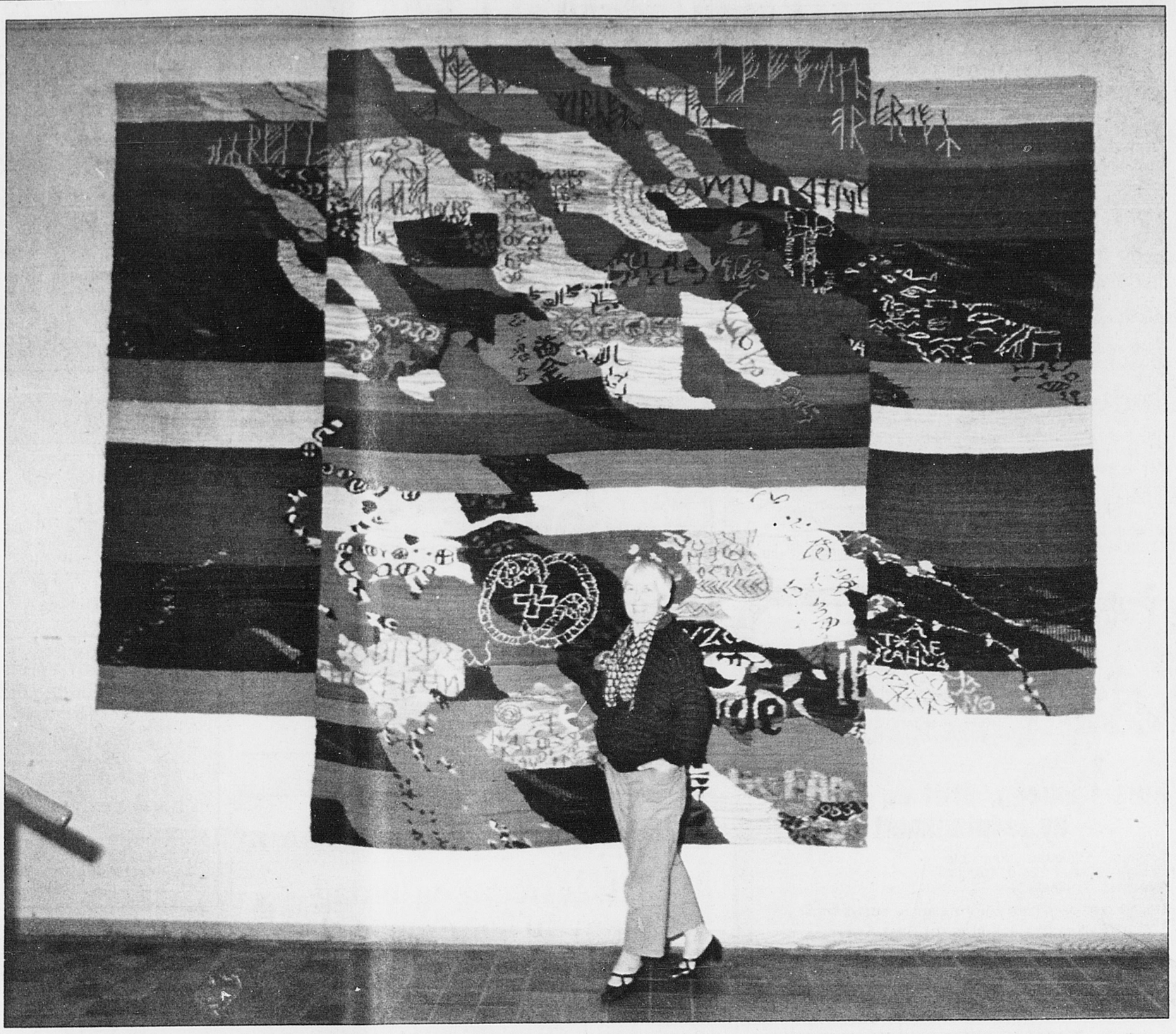

Nina Gjestland foran sitt store teppe «Evolusjon» som henger på sørveggen i bibliotekets publikumshall.

Biblioteket enda vakrere

KRISTIANSAND: Prisbelønte Kristiansand Folkebibliotek la i går en ny alen til sin kunstneriske og kulturelle vekst. Da ble kunst for ca. 300.000 kroner av tre av Norges mest anerkjente kunstnere montert i bibliotekets publikumshall og foredragshall: Et storslagent veggteppe av Nina Gjestland på sørveggen i publikumshallen, en skulptur av Arnold Haukeland i inngangspartiet ved Rådhusgaten og 12 grafiske arbeider av Kjell Nupen i foredragshallen.

Kunsten er et resultat av fem års arbeid i den utsmykningskomiteen som kom i funksjon da bibliotekbygget stod ferdig. Og komiteen har planer om enda mer kunst i biblioteket. For øyeblikket er der forhandlinger med keramikeren Grethe Nash og maleren Edvard Vigebo.

Likevel betraktet formannen i utsmykningskomiteen, Fredrik Werring, gårsdagen som den store dagen når det gjaldt utsmykning av biblioteket:

– Dette er intet mindre enn en velsignelse for vår by, også for fremtiden. Og byen skal bli enda vakrere, sa Werring da han på vegne av komiteen ovverrakte kunstverkene til sine nye eiere: Gjestland-teppet til Kristiansand kommune v/kulturutvalgsmedlem Kristian Kristiansen, og Nupengrafikken og Haukelandsskulpturen til Christianssand Kunstforening v/formannen Hallvard Håstein.

Det store teppet av Nina Gjestland er kalt «Evolusjon» og har ifølge kunstneren selv Goethes fargelære som utgangspunkt for strukturen. I tillegg til de sterke, horisontale fargefeltene er der strødd bokstaver og figurer ut over teppet. «Et teppe som skulle være seg selv nok» sa Nina Gjestland som har brukt ca. et år på å få det ferdig.

Arnold Haukeland-skulpturen «Amerikanere i Paris» er fra 1960. Det var Haukelands enke som rådet utsmykningskomiteen til å velge nettop denne skulpturen da hun ble kontaktet.

De 12 grafiske bladene av Kjell Nupen er alle nyere ting. De ble valgt ut av Nupen selv i samarbeid med et av komité-medlemmene, Else Marie Jakobsen. Nupen skal selv ha følt det viktig at hans fødeby Kristiansand med denne samlingen blir den by i Norge som har det mest representative utvalg av hans grafikk.

Innkjøpene er finansiert gjennom en bevilgning fra Kulturrådet på 100.000 kroner. Disse pengene gikk til teppet av Nina Gjestland. Resten av finansieringen kom fra Zernikow-Losslegatet med 200.000 kroner. Haukelandfiguren kostet ca. 100.000 kroner. I tillegg kommer sokkel som ikke er laget ennå. Nupen-grafikken ble det betalt 25.000 kroner for.

Utsmykningskomiteen for biblioteket og billedgalleriet består av Fredrik Werring, formann, Egil Hjelde, Hallvard Håstein, Else Marie Jakobsen og Liv Rosland. Biblioteksjef Helge Terland har vært sekretær.

Tilhøva ved renovasjonsplassen i Bygland betra

Fylkeslækjar og fylkesmann med krass kritikk mot kommunen

BYGLAND: Kommunen har gjort fortgang i arbeidet med å utbetre søppelplassen sør for Nesmoen om lag ein kilometer frå Bygland sentrum. Nytt gjerde er kome på plass og ein har også stengt av den gamle innkøyrselsporten til fyllinga. Samstundes vil det for ettertida bli køyrd ut tilstrekkeleg med fyllmasse to gonger i veka.

Gjennom fleire år har det frå lokalt hald vore retta kritikk mot tilhøva på tømeplassen. Folk har funne desse uhygieniske. Helserådet har med jamne mellomrom tatt saka opp med kommunen, utan at dette har vore til hjelp.

Krass kritikk

Fyrst etter at fylkeslækjarens kontor og fylkesmannen i Aust-Agder kom med dels skarpe merknader om tilhøva, fekk saka verkeleg fart i dei kommunale organa.

Fylkeslækjar Johs. Wiik skriv i sin rapport m.a. at han «ved ein personleg inspeksjon har observert betydelige hygieniske mangler. Plassen ligger like ved en turist-trafikkåre og er sterkt skjemmende slik som den blir drevet. Like i nærheten er det to hytter som tar sitt drikkevann fra fjorden hvor en bekk fra søppelfyllingen renner ut. Det er observert rotter i området helt ned til Bygland Motell.

Driften av plassen er så mangelfull at den er i strid med gjeldende forskrifter på nærmest samtlige punkter. Dette kan rettes med enkle midler – organisert tømming, fullstendig gjerde og låsbar port – og viktigst – tilstrekkelig dekkmasse. På noe sikt bør også bekkeløpet legges om slik at man får kontrollert sigevannet. Manglene forutsettes rettet umiddelbart», slutter rapporten.

Fylkesmannen seier seg samd i kritikken og syner også til at den noverande fyllplassen ikkje er godkjend. Med bakgrunn i dette har kommunen utført utbetringane.

I går var det ny inspeksjon i området ved folk frå miljøvernavdelinga i fylket, der de sa seg nøgde med det som var blitt gjort.

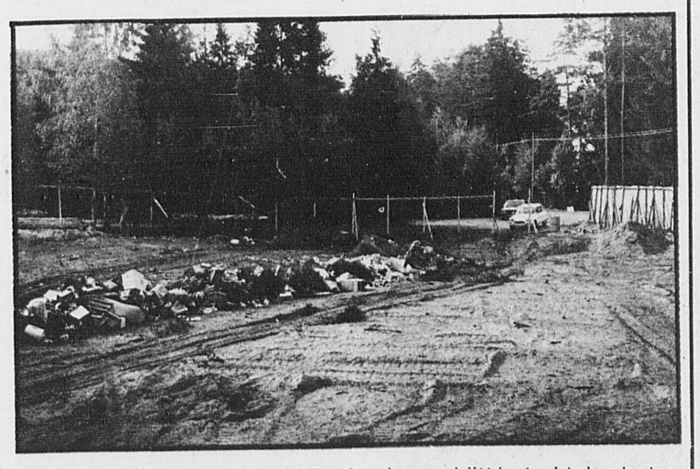

Tilhøva ved søppelplassen i Bygland er no blitt betrakteleg betre.

Kampanje om rus og graviditet

TRONDHEIM (NTB): Helsemyndighetene planlegger å sette i gang en stor kampanje for å informere om faren for fosterskader når gravide kvinner bruker rusmidler som alkohol og narkotika.

Kampanjen får navnet Rus og graviditet, og hensikten er å redusere hyppigheten av fosterskader her i landet. Informasjonen rettes i første omgang mot personell innen helsevesenet og skoleverket. En videre målsetting er å utvikle støttetiltak for foreldre og barn som er i faresonen på grunn av alkohol og narkotiske stoffer.

Aksjonen er foreløpig under planlegging i Edruskapsdirektoraet og Helsedirektoratet.

Utprøving av metoder er satt i gang ved to prosjekter i Stavanger kommune og Akershus fylke. Disse skal danne grunnlag for det videre arbeid i alle landets fylker og kommuner.

En viktig del av aksjonen vil bestå i å bringe ut informasjon om de skader fosteret kan bli utsatt for når moren bruker rusmidler under graviditeten. Dette kan være skader som skyldes sammenhengen mellom rusmidler og for tidlig fødsel, og i alvorlige tilfeller organiske og mentale skader, og tilvenning med abstinenssymptomer hos det nyfødte barnet.

Rus og graviditet skal inngå som del av den mer omfattende Aksjon mot russkader.

Innbrudd i Torvhjørnet

KRISTIANSAND: Fædrelandsvennens Torvhjørnet har hatt kundebesøk utenfor kontortid. Tyvene kom seg inn natt til i går, og forsynte seg med penger fra V6-kassa og frimerkeskrinet. I alt savnes nær 1000 kroner. Varebeholdningen var urørt.

18 sau tatt av jerv

HÆGEBOSTAD: Jerv mistenkes for å ha tatt livet av 17–18 sauer, for det meste lam, i heiene i Hægebostad. Siste funn var et drept lam i Lauen denne uken. Det er først når sauesankinga, som tar til rundt 20. september, er over at man for alvor får brakt på bane hvor store tapene er av sau på beite i år.

Arild Landa, som er knyttet til rovviltprosjektet, sier at han foreløpig ikke kan fastslå med hundre prosent sikkerhet at det er jerv som har vært på ferde, men at undersøkelsene så langt i hvert fall ikke har forsterket tvilen.

Kaldere og fuktigere

MANDAL: På Lindesnes fyr forbereder man seg nå på hardere vær fremover. I går ble det nemlig registrert over 15 mm nedbør på morgenkvisten, og fyrvokteren må bla tilbake til begynnelsen av juni for å finne tilsvarende nedbørmålinger notert i boka. Juli ble forresten den tørreste juli-måneden siden målingene tok til i 1936. Denne sommeren vil gå over i historien som den nest tørreste siden den gang. Bare tørkesommeren 1976 går foran – i hvert fall hvis vi holder oss til de ytre kyststrøk.

Natt til i går falt det forresten bare en eneste millimeter nedbør på Kristiansand lufthavn på Kjevik.